

“El PSC ha pres decisions clarament errònies en la defensa de l'autogovern”

Ernest Maragall i Mira (Barcelona, 1943)
és ex-conseller d'Educació i membre destacat
de l'anomenat sector catalanista del PSC.

Després de la derrota del 28 de novembre, el PSC es troba immers en un procés de redefinició ideològica de futur, o més aviat de cercar estratègia per a mirar de salvar l'alcaldia de Barcelona i la Diputació?

—És difícil de parlar del PSC com a subjecte únic amb una única veu. Jo parlaria d'un PSC que és, més que mai, una suma de patrimonis personals i sensibilitats. I també un espai obert de debat on es troba una àmplia diversitat de conceptes, un debat que ha de tenir com a resultat una nova estratègia capaç de relligar amb la història i els orígens del PSC, alhora que es projecta cap al futur.

—**Aquest debat ja s'ha engegat?**

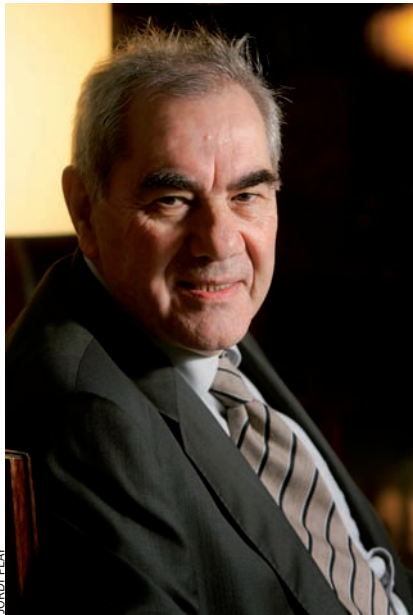
—És obvi que aquest procés acaba de començar. Hem d'anar afrontant situacions com les eleccions municipals.

—**Fa la sensació que l'aparell del partit està més amoïnada per les estratègies a curt termini amb vista a les municipals que no pas per reflexionar sobre el futur.**

—Jo no vull opinar sobre què pensa un teòric subjecte que no sé què vol dir.

—**Aquella part més orgànica del partit que fa les llistes electorals, entre més tasques...**

—Hi ha una direcció perfectament coneguda i amb responsabilitats, hi ha els òrgans de govern, el consell nacional i les executives, i també hi ha expressions d'opinió i de reflexió sobre l'actualitat i el futur. I no cal buscar els partidaris del debat i els contraris. Més aviat cal

“Ja arribarà el dia que mesurarem quin pes té això que la premsa anomena sector catalanista”

anar a un coneixement més explícit de la diversitat de posicions al PSC.

—**En la diversitat de posicions hi ha l'anomenada ànima catalanista del PSC. Quin pes té?**

—Això és una simplificació, que en política pot resultar útil, però que no defineix en absolut la riquesa i la complexitat d'una casa com el PSC.

—**Considereu que hi ha espai al PSC per a tanta diversitat?**

—Hi ha espai i n'hi ha d'haver. En aquest debat, que jo considero ja obert, es tracta de trobar un nou equilibri que ens permeti de presentar-nos a la ciutadania de Catalunya amb la coherència i la fidelitat als nostres orígens i als nostres valors, però també amb la màxima

capacitat de respondre a les exigències d'avui del nostre país i els nostres ciutadans. Això significa tenir posició sobre què vol dir crisi econòmica, què vol dir autogovern, estat del benestar, federalisme, regeneració democràtica, etc. En cadascuna d'aquestes qüestions no ens podem quedar en les paraules, no n'hi ha prou de dir que som federalistes, perquè és com no dir res. Hem de definir què vol dir ser federalista, quines conseqüències té en l'àmbit català i en l'espanyol.

—**El PSC té més de tres dècades d'història. Voleu dir que no ha tingut temps de posar sobre paper d'una manera clara els seus fonaments ideològics?**

—En realitat no són tants anys d'història, tenim una jove democràcia i un jove autogovern. Precisament es tracta que conceptes i idees que havíem donat per permanents i establerts al llarg dels anys, ara es concretin i s'adaptin a les noves situacions. Una bona part dels debats en positiu sobre l'autogovern d'avui són producte de la iniciativa política del PSC. Ara ens exclamem que això produeix contradiccions i diversitats d'opinions, però som aquí gràcies a aquestes accions del PSC, no pas per una altra cosa.

—**El PSC d'avui ha modificat la seva posició en l'eix catalanista?**

—Aquestes classificacions no tenen gaire interès. Per al PSC —ara que tenim el grau de llibertat superior que ens dona ser a l'oposició—, el fet més important és veure si és capaç de presentar-se davant la ciutadania catalana amb respostes congruents als problemes dels catalans. Que els ciutadans jutgin si el PSC està en condicions de dir allò que toca o no en qüestions com ara l'autogovern, l'estat del benestar o la crisi econòmica. El PSC ha de canviar en tot això per a posar-se al dia.

—Molts analistes han remarcat que el PSC s'ha fet enrere en propostes més catalanistes que havia adoptat darrerament, potser per interessos electorals, potser perquè el sector catalanista ha perdut pes al capdavant del partit. Teniu aquesta percepció?

—Si hi ha diferències de plantejaments, això ja es verificarà en la concreció de les propostes i de les exigències que ens hauríem de fer a nosaltres mateixos.

—Quina mena d'exigències?

—El PSC ha de ser un partit reformista en el sentit més genuí de la paraula, i ha de ser capaç de donar resposta a qüestions noves enfront de les quals no n'hi ha prou amb les receptes de sempre, com ara amb el model econòmic del país per a sortir de la crisi, o com reconstruïm i fem viable l'estat del benestar. No podem deixar aquestes qüestions a les mans d'una dreta tan moderada i civilitzada com es vulgui, però que parteix d'unes altres concepcions allunyades del progressisme. I en el terreny de l'autogovern hem de tenir clar quina és l'exigència bàsica que el país formula amb relació al camí que ha s'ha fet, i que no vol retrocedir ni un mil·límetre. Encara més, vol continuar avançant.

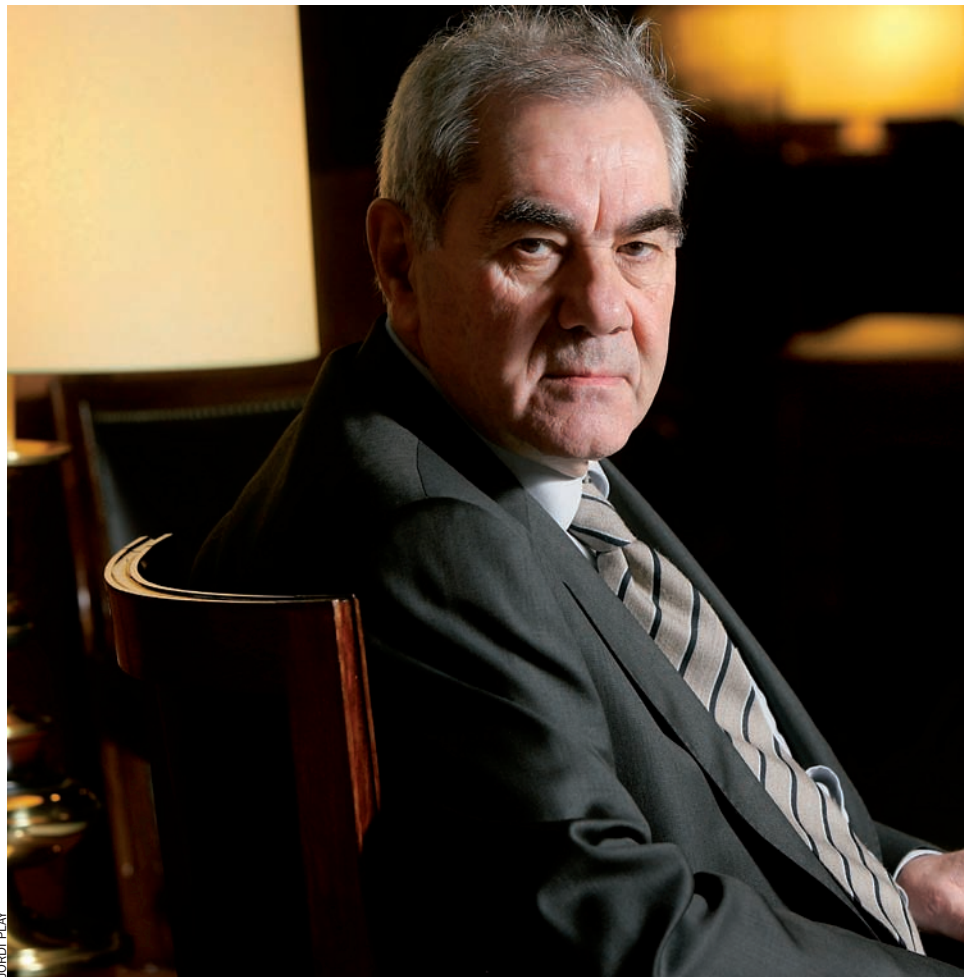
—Precisament, el debat intern del PSC sembla que és més entre els qui volen anar més endavant i els qui no, i no tant sobre la reconstrucció de l'estat del benestar.

—És evident que al PSC hi ha unes opinions explícites en un sentit o un altre amb relació a l'autogovern, però hem de veure si som capaços de convertir això en una posició política. Tinc la sensació que el PSC ha pres algunes decisions clarament errònies en moments decisius, especialment en l'àmbit de la defensa del nostre autogovern.

—Com ara?

—La posició davant la sentència del Tribunal Constitucional, va ser inicialment impecable i indiscutible, amb el suport del president de la Generalitat i primer secretari del partit, però va arribar un moment en què s'exigia una coherència i un manteniment de posicions que no hi van ser. Hi va haver un clar retrocés a posicions defensives.

—Hi té res a veure la vinculació orgànica del PSC amb el PSOE, en aquest canvi d'actitud?

JORDI PUJOL

“Mascarell ha posat nom i cognom a una realitat social prèvia que s'ha expressat en aquestes

—Això il·lustra l'entorn en què es produeix, i ajuda també a posar sobre la taula els instruments i les formes amb què s'ha de verificar la relació entre el socialisme català i el socialisme espanyol. Però la qüestió de fons no és aquesta, sinó la posició que ha d'adoptar el PSC en cada moment.

—Si l'explicació única no és la dependència del PSOE, a què atribuiu que el PSC es fes enrere respecte a la posició inicial sobre la sentència del Constitucional espanyol?

—Hi va haver una prudència excessiva a l'hora de valorar l'equilibri necessari entre l'interès nacional de Catalunya i dels catalans d'una banda, i les lleialtats a un tribunal i a uns companys de viatge.

—Parlant del futur més immediat del PSC, què ha de fer ara el partit?

—No solament debatre internament, sinó tenir una posició clara en les decisions que el país adopta en totes les àrees

que afecten la ciutadania. Hem de trobar unes posicions que ens permetin de presentar-nos davant dels catalans com una alternativa clara de futur i de projecte de país. Ens cal coordinació, unitat i treball comú amb més forces polítiques per a defensar qüestions determinades. La unitat entre partits continua essent bàsica per a l'aplicació efectiva del nou Estatut.

—Es va organitzant, el sector catalanista del PSC, amb vista al congrés de la tardor?

—Una cosa és registrar que hi ha aquestes posicions. Però deixem temps per a veure si aquest espai té capacitat o no de plasmar-se en projecte explícit. Ara com ara, és molt prematur de parlar de res organitzat. Aquest debat no s'ha presentat formalment, tot just es comença a produir, i hi haurà moments per a debatre, com les eleccions municipals, el congrés de la tardor... I després la vida continuarà, oi? Ja arribarà el dia

eleccions d'una manera molt clara"

que mesurarem quin pes té això que la premsa anomena *sector catalanista*.

—**Aquest debat que ara comença, s'ha de tancar abans de les municipals?**

—Ni tancar-lo abans ni deixar-lo per a més endavant. Cal obrir-lo tranquil·lament, amb serenitat.

—**Seria lògic, però, que aquest sector catalanista aspirés a encapçalar la direcció del PSC.**

—Aquest debat no pot quedar reclòs a comptar minories i majories en una organització política. És un debat que si el PSC el presenta correctament, l'ha de compartir, exterioritzar-lo perquè no tan sols sigui protagonitzat per militants en un debat orgànic, sinó que esdevingui un debat entre els ciutadans progressistes del país, que són majoria a la societat. Cal participació, retorn i protagonisme més enllà de les fronteres orgàniques del PSC i de l'estricta procés congressual.

—**Una Casa Gran com la d'Artur Mas?**

—Si volem bastir un projecte del catalanisme progressista, un gran partit de l'esquerra nacional catalana, vol dir que hem de ser capaços de canviar els mecanismes de relació entre partit i ciutadans. Per tant, el debat no pot fer-se només a dins i després comprovar si a fora agrada o no. És al contrari: s'ha de compartir amb els ciutadans, i a partir d'aquí el partit ha de trobar la manera de ser coherent amb els resultats d'aquest procés de posada en comú.

—**Les eleccions primàries són un acte democràtic que escasseja en els partits. Què n'opineu, de les primàries de Barcelona?**

—És un acte democràtic positiu d'una organització que té una situació difícil al davant. Tothom comparteix que el PSC a Barcelona té una perspectiva electoral complexa, i, davant d'això, el partit ofereix més d'una resposta possible. El fet més interessant no serà el contrast entre Tura i Hereu, sinó veure qui dels dos està en més bones condicions per a donar una resposta a les necessitats i exigències de la ciutat.

—**En el cas de la Generalitat, també serveix aquest argumentari?**

—Sí, és clar. El problema del PSC és una qüestió de posició, no d'organització. Per tant, l'objecte del debat a les primàries municipals és Barcelona, no els candidats. I en el cas del PSC, l'objecte de debat és Catalunya.

—**Sovint els candidats que es presenten a les primàries representen un mateix model de societat, però l'un té més suport de l'aparell que l'altre. Voleu dir que debaten sobre la ciutat o el país que volen, o és una prova de força?**

—La distinció en termes orgànics no té gaire interès. En canvi, sí que té interès veure quines solucions proposa cadascú, sense que hi tingui gaire a veure qui mana al partit o qui és més simpàtic. Si no hi ha un equilibri entre les propostes, doncs s'ha de reconstruir una majoria, i això es fa a les primàries.

—**Sovint heu explicitat posicions divergents amb la línia oficial del partit. Aquest distanciament és cada vegada més gran?**

—He tingut diversos graus de coincidència amb uns i altres, naturalment.

Amb alguns és obvi que hi ha una distància explícita en termes de definició de propostes i de convicció respecte a allò que és necessari per a Catalunya i el PSC.

—**Aquest distanciament es pot escurçar?**

—Els distanciaments són conseqüències, efectes de determinats debats, alguns dels quals vénen de molt lluny. Però, malgrat tot, hem de treballar amb la convicció que és possible de trobar aquest nou equilibri en positiu i la màxima ambició. Hem de preguntar-nos no pas qui sobra al PSC, sinó com hi afegim molta més gent.

—**Podeu entendre que un històric del PSC decideixi de deixar el partit i incorporar-se a un altre projecte polític?**

—Si em parlu del senyor Mascarell, no hi ha hagut un abandonament del projecte. Tot allò que li he sentit a dir és que manté les seves conviccions. Òbviament, ens sap greu que hagi decidit integrar-se en un govern alternatiu. Des del PSC ens hem de preguntar com ho fem per a bastir un projecte capaç d'incorporar el senyor Mascarell i milers de ciutadans més. De fet, Mascarell ha posat nom i cognom a una realitat social prèvia que s'ha expressat en aquestes eleccions d'una manera molt clara en termes quantitius. És obvi que a la societat hi ha una sensibilitat explícitament progressista no satisfeta amb l'esdevenir de la seva organització de referència i, per tant, ha decidit de decantar-se per una seguretat i una estabilitat. Per això és urgent d'oferir un projecte reconstruït que torni a donar resposta als centenars de milers de ciutadans que han decidit de no acompanyar-nos. No és pas sobrer de recordar que el senyor Mas ha obtingut pràcticament el mateix nombre de vots que el PSC amb Pasqual Maragall al capdavant el 1999.

—**Heu pensat en algun moment en la possibilitat d'abandonar les files socialistes?**

—No em puc imaginar el meu futur en aquests moments sense una pertinença clara a un sistema de referències i unes idees que, ara com ara, s'emparen sota les sigles del PSC.

Gemma Aguilera